

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Balogh Zoltán Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Balogh Zoltán ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** felperesnek - dr. Jakab Tamás ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2009. január 28. napján kelt 12.P.20.138/2008/25. számú ítélete ellen az alperes által 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét **nem érinti**, megfellebbezett rendelkezéseit **megváltoztatja**, az alperes marasztalását, az elsőfokú perköltség viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezést, továbbá az alperest illeték megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést **mellőzi**, és a felperes keresetét teljes egészében **elutasítja**.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 450.000 (Négyszázötvenezer) Ft első- és másodfokú eljárási költséget.

Megállapítja, hogy az elsőfokú ítéletben írt állam terhén maradó illetéken felül további 422.400 (Négyszázhuszonkettőezer-négyszáz) Ft le nem rótt eljárási illeték is az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes a perbeli ... forgalmi rendszámú ... típusú személygépkocsira először 2007. május 10. napján kötött az alperessel Casco biztosítási szerződést. A szerződés halasztott díjfizetéssel, havi díjfizetési gyakorisággal, csekkes díjfizetési móddal jött létre. A felperes 2007. nyarán biztosítási díjat nem fizetett, a csekkeket állítása szerint nem kapta meg. A szerződés

alapján 2007. június 12-én 20.440 Ft-ot, míg 2007. október 2-án 12.266 Ft biztosítási díjat fizetett.

2007. október elején, amikor az alperes helyi kirendeltségénél járt, tájékoztatást kapott arról, hogy Casco biztosítási szerződése a díjfizetések elmulasztása miatt nem tartható fenn, ezért a felperes 2007. október 9-én a fent jelzett gépkocsira egy újabb Casco biztosítási szerződést kötött. Ez alkalommal az alperes alkalmazottja arról tájékoztatta a felperest, hogy a korábbi szerződésre október elején befizetett összeget megpróbálja a második szerződésre elszámoltatni. Amennyiben azonban ez nem vezet sikerre, egy újabb csekket fog kapni, és be kell fizetni az új szerződésre a havi díjat.

A felperes - állítása szerint - az októberi szerződéskötést követően sem kapott csekket az alperestől, s bár az alperes 2007. október 20-án - november 1-i teljesítési határidővel - számlát bocsátott ki, a felperes állítása szerint a számla sem jutott el hozzá. A felperes az elmaradások okáról nem érdeklődött, és csupán 2007. december 17-én jelent meg ismét az alperesnél, ahol **személy1-nek** 19.982 Ft biztosítási díjat átadott. Az átvételi elismervényen a befizetés jogcímeeként a 2007. október 9. napjától kezdődően december 1. napjáig terjedő időszak biztosítási díját tüntették fel.

2007. december 18-án Budapesten a ... forgalmi rendszámú személygépkocsit ismeretlen tettes a felperestől eltulajdonította. A felperes feljelentést tett, a BRFK X. kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnüldözési Alosztálya 150-4272/2007. bü. számú határozatával azonban a nyomozást megszüntette. A határozat indokolása szerint a nyomozás során olyan személyi és tárgyi bizonyítékokat felkutatni, melyek alapján az elkövető kiléte megállapítást nyerne, nem volt lehetséges.

A lopást követően a felperes a káreseményt bejelentette az alperesnél, ahol tájékoztatták arról, hogy a bejelentéshez milyen okiratokat kell csatolnia. Az alperes a biztosítási összeg kifizetését megtagadta, a 2008. január 4-én kelt levelével arról értesítette a felperest, hogy Casco biztosítási szerződése díj nem fizetés miatt megszűnt.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest arra, hogy fizessen meg 3.520.800 Ft-ot a káresemény idején fennálló, érvényes és hatályos biztosítási szerződés alapján. Másodlagosan amennyiben a bíróság azt állapítaná meg, hogy a szerződés megszűnése folytán az alperes helytállni nem köteles, úgy kötelezze a bíróság az alperest szerződésen kívüli károkozás címén ugyanezen összeg megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az elsődleges kereseti kérelmet elutasította, a másodlagos kereseti kérelemnek helyt adva kötelezte az alperest 3.520.000 Ft és járulékai megfizetésére. Kimondta, hogy mindegyik fél viseli a perrel felmerült

költségét és kötelezte az alperest 211.200 Ft le nem rótt eljárási illeték megfizetésére, továbbá megállapította, hogy 183.200 Ft illeték az állam terhén marad. Kifejtette, hogy a felperes által október elején befizetett összegnek az október 9-i kockázatviselési kezdetű szerződésre történő elszámolására nem volt lehetőség, miután ezt az összeget a korábban megszűnt Casco szerződés díjhátralékára kellett elszámolni a szerződési feltételek szerint. A 2007. október 9-i kockázatviselési kezdetű új szerződés első díjrésze a halasztott díjfizetési kikötésre tekintettel 2007. november 8-án vált esedékessé, és a felvett igazolás adatai szerint a díj esedékességétől számított 30 nap elteltével megszűnik a szerződés, ha addig a díjat nem fizették meg. Az igazolást a felperes aláírta, tudomásul vette, tehát kellő körültekintéssel tisztában kellett lennie azzal, hogy szerződéses kötelezettségének nem tett eleget. A 2007. december 17-i átvételi elismervényen valóban megtévesztő, hogy az alperesi alkalmazott a befizetés jogcímeeként a 2007. október 9-től 2007. december 1. napjáig terjedő időszak biztosítási díját tüntette fel, ennek a kérdésnek azonban a szerződés megszűnésére tekintettel a szerződéses felelősség vonatkozásában jelentősége nincsen, legfeljebb a szerződésen kívüli károkozás vonatkozásában bírhat e körülmény jelentőséggel. Nem találta alaposnak a felperes szerződés megszűnésének alakiságai megsértésére előadott érveit sem, ugyanis a felperes díjfizetési kötelezettségének elmulasztásával hallgatólagosan azt juttatta kifejezésre, hogy a szerződést nem kívánja fenntartani. A felperes által ismert szerződés megszűnési ok a díjfizetés elmulasztása, tehát bekövetkezett a szerződés megszűnése, a felperes a szerződésre többé igényt nem alapíthat. Alaposnak találta ugyanakkor a szerződésen kívül okozott kár megtérítésére irányuló felperesi kereseti kérelmet. A 2007. december 17-i átvételi elismervény, továbbá az alperes ügyintézőjének tanúvallomása alapján bizonyítottnak tekintette, hogy az alperes megtévesztő magatartást tanúsított, és ezzel a felperesnek közvetve kárt okozott. A káresemény ugyanis a gépkocsi ellopása, ami az alperesi magatartással nem volt okozati összefüggésben, de amennyiben az alperes a felperesnek megfelelő tájékoztatást ad a szerződéssel kapcsolatban, úgy a felperes elkerülhette volna a helytállási kötelezettség megszűnéséből fakadó anyagi veszteséget. Közvetve tehát fennáll a kapcsolat az alperesi magatartás és a felperest ért kár között, ezért az alperes marasztalására a Ptk. 339. § /1/ bekezdése alapján sor kerülhet. Az alperes a módosított kérelmet összecszerűségében nem vitatta, az általa csatolt totálkár elszámoláson is ez az összecszerűség szerepel, ezért a felperes leszállított kereseti kérelmét a jogalap és összecszerűség tekintetében is megalapozottnak találta.

Az elsőfokú ítélet marasztaló rendelkezéseivel szemben az alperes terjesztett előfellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a felperes keresetének elutasítását. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helyes tényállást állapított meg, de abból részben helytelen jogi következtetésekre jutott a másodlagos kereseti kérelem elbírálása tekintetében. A bizonyítási kötelezettség teljeskörűen a felperesen volt, és a rendelkezésre álló adatokból nem állapítható meg, hogy az alperes megbízottjának eljárása és a felperest ért kár között releváns, közvetlen okozati összefüggés állna fenn. Az elsőfokú bíróság ezen túlmenően nem vizsgálta a károsult Ptk. 340. §-a szerinti magatartását. Az elsőfokú ítélet

összecszerűsége és a kamatfizetés kezdőidőpontja sem megfelelő, a szerződés rendelkezéseire tekintettel ugyanis az évfordulóig esedékes díj tekintetében az alperest díjlevonási jogosultság illeti meg, és késedelem csak akkor állapítható meg az alperes

vonatkozásában, ha a felperes az alpereshez a szerződésben írt biztosítási esemény bekövetkezését igazoló dokumentumokat eljuttatja. Hivatkozott arra is, hogy az alperes részéről az Eurotax katalógus szerinti számítás becsatolása nem jelent egyben automatikus tartozás elismerést. A felperes által módosított kereseti követelés összecszerűségét tehát az alperes nem ismerte el, csupán azt állította, hogy ha a kereseti kérelem megalapozottságát állapítaná meg a bíróság, az akkor sem lenne több, mint az Eurotax szerinti számítás. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság anélkül hozott ítéletet, hogy a felperes keletkezett kárára vonatkozóan bármiféle bizonyítási eljárást lefolytatott volna. A nyomozást megszüntető határozat, a gépjármű forgalomból történő kivonását igazoló hatósági határozat, érvénytelenített törzskönyv, valamint szervizkönyv csatolására nem került sor, amennyiben esetlegesen mégis, úgy pedig a bíróság elmulasztotta azok egy példányát közvetlenül megküldeni az alperesnek.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság alapos, hosszas bizonyítást folytatott le, aminek eredményeként megállapította, hogy a felperes eljárása jóhiszemű volt. A december 17-i befizetés alkalmával nem azt a tájékoztatást kapta, hogy a szerződése megszűnt, hanem elmaradt díjról és arról kapott információt, hogy a díjhátralék befizetésével a szerződés hatálya fennáll. Úgy ment Budapestre, hogy biztos volt abban, hogy van Casco szerződése az alperessel. Így okozati összefüggés fennáll a bekövetkezett kára vonatkozásában. A nyomozati iratokkal és egyéb az alperes által hiányolt okiratokkal kapcsolatosan arra utalt, hogy azok az elsőfokú bíróság rendelkezésére álltak, azokat a bíróság ismertette is.

A fellebbezés **alapos**.

Fellebbezés híján az elsődleges kereseti kérelmet elutasító ítéleti rendelkezések az elsőfokú eljárásban jogerőre emelkedtek, így a másodfokú eljárásnak semmilyen tekintetben nem képezhetette tárgyát a peres felek közötti szerződéses jogviszonyra alapított alperesi helytállási kötelezettség kérdése, ezért nyilvánvalóan irrelevánsak a fellebbezés szerződéses jogviszonyra történő hivatkozással előterjesztett érvei. A felperes másodlagos kereseti kérelmében szerződésen kívüli károkozás miatt érvényesített igényt az alperessel szemben. E keresetről a bíróságnak a Ptk. 339. § /1/ bekezdése szerinti szabályok alapján kellett érdemi döntést hoznia. Az az alperesi fellebbezési hivatkozás nem felel meg a valóságnak, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítás lefolytatása nélkül döntött volna a felperes másodlagos kereseti kérelméről és az sem helytálló állítás, hogy nyomozást megszüntető határozat gépjármű forgalomból történő kivonását igazoló hatósági határozat és érvénytelenített törzskönyv nem került becsatolásra. Az elsőfokú bíróság éppen az alperesi védekezésre tekintettel rendelte el ezen iratok beszerzését, a hivatkozott iratok 10. sorszám alatt becsatolásra is kerültek, majd az eljáró bíró a 2008. november 26. napján tartott tárgyaláson ismertette is az előző tárgyalás óta keletkezett iratokat, így

a fentebb hivatkozott okirati bizonyítékokat is (18. sorszámú jegyzőkönyv). E tárgyaláson az alperes képviselőjében jogtanácsos járt el, így nyilvánvaló, hogy a fellebbezésben hiányolt okiratok tartalmáról az alperesi jogi képviselőnek tudomást kellett szereznie.

A másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában a Ptk. 339. § /1/ bekezdése és 164. § /1/ bekezdése alapján a felperesnek kellett bizonyítania az alperes azon jogellenes magatartását, ami a felperes károsodásához vezetett, és a kettő közötti okozati összefüggést. Ezen szükségképpen fennállása esetén az alperes felróhatósága hiányának bizonyításával háríthatta volna el szerződésen kívüli kártérítő felelősségének beállását. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperes kárát ténylegesen az ismeretlen személy által elkövetett lopási cselekmény okozta, azaz nem az alperes magatartása. Ilyen körülmények között legfeljebb azt lehetett vizsgálni, hogy az alperes magatartása valamilyen közvetett módon okozhatta-e a felperes károsodásának bekövetkezését, vagy legalább ahhoz hozzájárult. Ahhoz, hogy ezt meg lehessen állapítani jogilag adekvát kauzalitási kapcsolatot kell kimutatni az alperesi magatartás és a felperest ért kár között. Az ítélet tábla álláspontja szerint a perben felmerült bizonyítékok olyan adekvát oksági kapcsolatot nem igazolnak, ami a felelősség megalapozásához szükséges lenne. A szerződéses jogviszonyban érvényesülő kötelezettségek teljesítésének, vagy azok elmulasztásának következményei szerződésen kívüli kárfelelősség megállapítása szempontjából nem bírhatnak jelentőséggel, így ha a másodlagos kereseti kérelem alapján kell döntést hozni, úgy nincs jelentősége annak, hogy a szerződéses kötelezettség teljesítése megfelelő volt-e vagy sem egyik vagy másik szerződő fél részéről. Tekintettel arra, hogy a közvetlen károkozó magatartás az abszolút szerkezetű jogviszony megsértése miatti, kívülálló harmadik személy károkozó magatartása volt, így az a körülmény, hogy a felperes tévesen abban a hiszemben volt, hogy szerződéses jogviszonya az alperessel fennáll - függetlenül attól, hogy az alperes ügyintézője a szerződéses jogviszonyban esetlegesen releváns módon milyen magatartást tanúsított -, sem hoz létre olyan oksági láncolatot a kárt közvetlenül okozó harmadik személy magatartása és az alperes ügyintézőjének nyilatkozata és a felperes ezen alapuló tudatállapota között, ami alapján akár közvetett módon beállna az alperes szerződésen kívüli kártérítése felelőssége. A szerződésen kívüli kártérítési felelősség vonatkozásában nincs lehetőség a szerződéses kapcsolatban releváns körülmények értékelésének, így a károsodás bekövetkezése szempontjából annak sem lehet semmilyen relevanciája, hogy a felperes eljárása jóhiszemű volt-e vagy sem. E kategóriát a fellebbezési ellenkérelem nem részletezte ugyan, azonban a másodfokú bíróság álláspontja egyértelműen az, hogy jóhiszeműségről egyebekben sem lehet beszélni, hiszen a felperesnek a rendelkezésére állott dokumentumokból egyértelműen tudnia kellett, hogy szerződéses jogviszony milyen feltételek mellett áll fenn, és ha díjfizetési kötelezettségét nem teljesíti, úgy az a szerződés megszűnését minden további jogcselekmény végzése nélkül maga után vonja. Ilyen körülmények között megkérdőjelezhető, hogy a felperes valóban jóhiszeműen lehetett-e abban a tudatban a Budapestre indulásakor, hogy szerződéses jogviszonya az alperessel

fennáll. Az elsőfokú bíróság által megállapított közvetett oksági kapcsolat oly távoli a felperest ért kár és az alperes magatartása között, ami legfeljebb a tények szükségképpen egymás utániségának megállapítását alapozza meg, de a kártérítési jogviszonyban adekvát kauzalitási kapcsolatot a felperest ért kár és az alperesi magatartás között nem

hoz létre. Ilyen körülmények között a kártérítési felelősség egyik szükségképpeni elemének hiánya folytán nincs lehetőség arra, hogy a bíróság az alperest marasztalja.

Az oksági kapcsolat hiányában a kártérítési felelősség további szükségképpeni elemei fennállásának jelentősége már nem volt, ugyanakkor azzal az alperesi fellebbezési érveléssel az ítélet tábla nem ért egyet, hogy a felperes kárát a felmerült adatok ne támasztanák alá. A kártérítés összecszerúsége vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletében nem azt állapította meg, hogy az alperes a másodlagos kereseti kérelmet elismerte, hanem éppen az alperes által csatolt számításra tekintettel megalapozottan tehette azt a megállapítást, hogy az alperesi nyilatkozat után az ezen összecszerúségre módosított felperesi kereseti kérelmet követően az alperes a kereseti kérelem összecszerúságát nem vitatta. Mindennek az a következménye volt, hogy az összecszerúság tekintetében további bizonyítást az ügyben lefolytatni nem kellett. E kérdésnek, továbbá az alperesi fellebbezésben hivatkozott egyéb, összecszerúséggel összefüggő előadásoknak azonban döntő jelentősége azért nincsen, mert az összecszerúság vizsgálata előtt a bíróságnak a kereseti kérelem jogalapja vonatkozásában kell állást foglalnia, ami tekintetében a másodfokú bíróságnak lényegesen eltér az álláspontja az elsőfokú bíróságétól. A jogi álláspontok lényeges eltérése folytán elvesztette jelentőségét az alperesi fellebbezés Ptk. 340. §-ára történő hivatkozása is, kártérítési felelősség megállapíthatóságának hiányában ugyanis a kármegelőzési kötelezettség nem vagy nem megfelelő teljesítése miatti mentesülés kérdéseit sem kell érdemben vizsgálni, arra ugyanakkor rámutat az ítélet tábla, hogy ha az alperes kártérítő felelőssége megállapítható is lett volna, a felperes kármegelőzés körében tanúsított magatartását olyannak elfogadni nem lehetett volna, ami az alperes teljes kártérítő felelősségét megalapozza.

A fentiekre tekintettel az ítélet tábla a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel nem érintett részében megváltoztatta és a felperesi keresetet teljes egészében elutasította. Ennek folytán megváltoztak a pervesztességi-pernyertességi arányok, ezért az ítélet tábla a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltség megfizetésére, melynek összege áll az alperes elsőfokú eljárásban felmerült jogtanácsosi munkadíjából, másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjából, valamint az alperes által a fellebbezésre lerótt 211.200 Ft összegű fellebbezési eljárási illetékből. Az ítélet tábla a jogtanácsosi munkadíj meghatározásánál a Pp. 67. § /2/ bekezdésére tekintettel a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ pontja, /5/ és /6/ bekezdése alapján határozott (180.000 Ft), míg a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjat ugyanezen IM rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ pontja, /5/ és /6/ bekezdése, valamint 4/A. § /1/ bekezdése alapján állapította meg (49.000 Ft + 20 % ÁFA). A felperes személyes költségmentesség kedvezményében részesült, ezért az elsőfokú eljárásban felmerült

Pf.III.20.135/2009/4. szám

le nem rótt eljárási illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Szeged, 2009. május 18. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró